

Loiz Mekmaster Bižol

BARAJAR

Preveo
Aleksandar Marković

■ Laguna ■

Naslov originala

Lois McMaster Bujold
Barrayar

Copyright © 1991 by Lois McMaster Bujold
Translation Copyright © 2006 za srpsko izdanje, LAGUNA

Za En i Pola

PRVO POGLAVLJE

Plaši me ovo. Kordelijina ruka pomeri u stranu zavesu na prozoru trećeg sprata doma Vorkosigana. Sa visokog prozora netremice je posmatrala suncem obasjanu ulicu. Na polukružnoj prilaznoj stazi pred ulazom upravo se zadržavilo dugačko srebrno vozilo provezavši se kroz šiljcima okrunjenu gvozdenu ogradu i između ukrasnog grmlja donetog sa Zemlje. Vladino vozilo. Vrata putničke pregrade u zadnjem delu vozila kliznuše uvis i pojavio se muškarac u zelenoj uniformi. Uprkos lošem pogledu, Kordelija prepoznala kapetana Ilijana, smeđokosog i, po običaju, gologlavog. Kuća ga ubrzo zaklonila od pogleda. *Izgleda da ne treba da me brine kad Carska služba bezbednosti usred noći dođe po nas.* Ipak, i dalje je osećala talog straha u utrobi. *Šta mi je trebalo da dolazim na Barajar? Šta sam to sebi učinila?*

U hodniku se začu bat čizama, i vrata salona se otvorila. Narednik Botari proviri unutra i zadovoljno se nakašlja što ju je pronašao. „Gospo, vreme je da pođemo.“

„Hvala, naredniče.“ Pustila je da zavesa padne na mesto, pa se okrenula da još jednom proverila svoj izgled u ogledalu na zidu iznad staromodnog kamina. Bilo joj je teško da poveruje da ljudi na tom svetu i dalje spaljuju materiju biljnog porekla samo zbog oslobađanja hemijski stvorene toplote.

Ispravila je vrat u krutom okovratniku od bele čipke, zagladila rukave tamnog kaputića i odsutno kolenom pomerila dugačku šuštavu suknju, tamnu kao kaputić, kakvu su nosile žene iz kaste Vora. U tamnom se dobro osećala jer ju je podsećalo na boju njene stare uniforme betanskih Astronomskih izviđačkih snaga. Dlanovima pređe preko riđe kose, razdeljene u sredini i pričvršćene na potiljku s dva lakirana češlja. Padala joj je preko ramena i slobodno se kovrdžala niz leđa. S bledeg lica u ogledalu kritički su je posmatrale sive oči. Nos je bio malo koščatiji nego što treba, vilica za nijansu predugačka, ali, sve u svemu, bilo je to lice koje je sasvim dobro moglo da joj posluži.

Pa, ako bude želela da izgleda privlačno, biće dovoljno da stane pored narednika Botarija. Stajao je kraj nje kao neka dvometarska gromada. Kordelija je sebe smatrala visokom ženom, ali je njemu vrhom glave jedva dosežala do ramena. Imao je lice gargojla, kameno, zatvoreno, kukastog nosa, grubo kao u kriminalca, a četkasta, vojnički podšišana kosa samo je pojačavala taj utisak. Čak ni elegantna livreja grofa Vorkosigana, tamnosmeđa sa srebrno izvezenim grbom kuće, nije uspeła da umanjí njegovu zapanjujuću ružnoću. *Ružno, ali u nekim situacijama vrlo korisno lice, pomislila je.*

Čuvar u livreji. Kakav pojam. Šta čuva? Pa, recimo, naše živote, imovinu i našu dragocenu čast, za početak. Srdajčno mu je klimnula glavom u ogledalu, i okrenula se na peti da pođe za njim kroz hodnike doma Vorkosigana.

Mora što pre naučiti da se snalazi u toj kućerini. Sramota je da se gubi u sopstvenom domu i da nekog stražara ili slugu u prolazu mora da pita za pomoć. I to usred noći, umotana samo u peškir. *A nekada sam bila navigator broda za skokove kroz svemir. Ako sam mogla da se snađem s pet dimenzija, morala bih i s ove pišljive tri.*

Stigoše do velikog kružnog stepeništa koje se elegantno spuštalo tri sprata, do predvorja od crnih i belih kamenih ploča. Zvuk njenih lakih koraka pratilo je odmereno Bota-

rijevo trupkanje. Zbog širokih skuta haljine koji su lepršali oko nje, imala je utisak da se spušta padobranom u laganoj spiralnoj putanji.

U podnožju stepeništa stajao je visok mladić naslonjen na štap. Na zvuk njihovih koraka podigao je pogled. Lice poručnika Kudelke bilo je jednako zaobljeno i prijatno koliko je Botarijevo bilo usko i čudno, i srdačno joj se smešilo. Čak ni bore bola u uglovima očiju i usta nisu uspevale da ga učine starijim. Nosio je zelenu radnu uniformu carske garde, po svemu, osim po činovima, istu kao uniforma kapetana Carske službe bezbednosti, Ilijana. Dugački rukavi i visoki okovratnik bluze skrivali su mrežu tananih crvenih ožiljaka koja mu je prekrivala polovinu tela, ali Kordelija je u glavi imala mapu te mreže. Bez odeće, Kudelka je mogao da posluži kao model za predavanje o strukturi čovečjeg nervnog sistema, gde je svaki ožiljak predstavljao mrtav nerv zamenjen veštačkim srebrnim nitima. Poručnik Kudelka se još nije bio sasvim navikao na svoj novi nervni sistem. *Priznaj, hirurzi na ovom svetu su najobičniji neuki mesari.* Obavljeni posao svakako je bio ispod betanskih standarda. Kordelija nije dozvolila da joj se ovo mišljenje pokaže na licu.

Kudelka se kruto i trzavo okrenu i klimnu glavom Botariju. „Zdravo, naredniče. Dobro jutro, gospo Vorkosigan.“

Novo prezime joj je i dalje pogrešno zvučalo. Uzvratila mu je osmeh. „Dobro jutro, Ku. Gde je Aral?“

„On i kapetan Ilijan su otišli u biblioteku da vide gde će biti postavljena nova, bezbedna kom-konzola. Trebalo bi da se svakog časa pojave. Ah, evo ih.“ Klimnu glavom, jer se u hodniku začuo bat koraka. Kordelija pogleda u tom pravcu. Ilijan, vitkog stasa, elegantan i učtiv, i s njim čovek – koji ga je potpuno bacao u senku – srednjih četrdesetih godina, u zelenoj uniformi carskih trupa. Razlog što je došla na Barajar.

Lord Aral Vorkosigan, admiral u penziji. Do juče. Juče su im živote okrenuli naglavačke. *Ali već ćemo se nekako dočekati na noge.* Vorkosigan je bio snažno građen, crne kose prošarane sedim vlasima. Jaka vilica bila mu je obeležena starim ožiljkom u oblika slova L. Pokreti su mu zračili energijom, a sive oči bile istovremeno budne i zamišljene sve dok mu se pogled nije zaustavio na Kordeliji.

„Želim vam dobro jutro, gospo“, zapevušio je prihvativši joj ruku. Sadržaj rečenice bio je suzdržan, ali se osećanje u njegovim očima, bistrim poput ogledala, moglo čitati kao knjiga. *U tim ogledalima sam zaista lepa, s toplinom pomisli Kordelija. Mnogo lepša nego u onom gore na zidu. Od sad ću se samo u njima ogledati.* Njegovi debeli prsti bili su suvi i vrela, blago, životvorno vrela, savijeni oko njenih, tankih i hladnih. *Moj muž.* To se uklapalo, glatko i potpuno, kao njena šaka u njenoj, iako se zbog nove titule – *gospa Vorkosigan* – i dalje osećala kao da je u tuđoj koži.

Osmotrla je Botarija, Kudelku i Vorkosigana kako stoje zajedno. *Ranjenici koji ponosno nose svoje rane, sva trojica. I ja, četvrta.* Preživeli. Ku telom, Botari umom, Vorkosigan dušom – svi su u poslednjem ratu kod Eskobara zadobili gotovo smrtonosne povrede. *Život ide dalje. Prati ga ili umri. Počinjemo li konačno da se oporavljamo?* Nadala se da je tako.

„Jesmo li spremni da pođemo, dragi moj kapetane?“ upita je Vorkosigan. Govorio je baritonom, toplim grlenim barajarskim akcentom.

„Spremnija od ovoga neću biti, čini mi se.“

Ilijan i poručnik Kudelka izađoše prvi. Kudelkin hod je, pored žustrog Ilijana, ličio na rasklimano ljuljanje, pa Kordelija zabrinuto podiže obrve. Uze Vorkosigana pod ruku i njih dvoje pođoše za prvom dvojicom, ostavivši Botarija kućnim dužnostima.

„Kakav je plan za nekoliko sledećih dana?“ upita.

„Pa, prva po redu je ova audijencija, naravno“, odgovori Vorkosigan. „Posle toga imam niz sastanaka s raznim lju-

dima. To će organizovati grof Vortala. Za nekoliko dana će glasati sva veća, a potom treba da položim zakletvu. Prošlo je sto dvadeset godina otkako smo imali namesnika i bog sveti zna kakvu će ceremoniju iskopati za tu priliku.“

Kudelka sede u prednji odeljak vozila, pored vozača u uniformi. Kapetan Ilijan skliznu na sedište naspram Kordelije i Vorkosigana, okrenut prema zadnjem prozoru. *Vozilo je oklopljeno,* sinu Kordeliji kad je opazila debljinu providne kupole koja se za njima zatvorila. Na Ilijanov znak vozaču, vozilo glatko isplovi na ulicu. Spolja nije dopirao gotovo nikakav zvuk.

„Prva dama“, Kordelija proba izraz. „Je li to moja zvanična titula?“

„Da, gospo“, reče Ilijan.

„Idu li uz nju i nekakve zvanične dužnosti?“

Ilijan pogleda Vorkosigana, a ovaj reče: „Hm, i da i ne. Moraćeš da prisustvuješ brojnim ceremonijama – to jest, u tvom slučaju, da ih ukrasiš. Počev od careve sahrane, koja će biti tužna prilika za sve – osim, možda, za samog Ezara. Sve to čeka na njegov poslednji dah. Ne znam da li je i to u dan isplanirao, ali ni to me ne bi iznenadilo.“

„Društvena strana tvojih dužnosti može da bude, manje ili više, onakva kakvu je ti zamisliš. Govori i svečanosti, važna venčanja, imendani i pogrebi, prijemi dobrodošlice za poslanstva iz Okruga – ukratko, odnosi sa javnošću. Ono što princeza Karin radi s toliko predanosti.“ Vorkosigan zastade, primetivši njen užasnut pogled, i žurno dodade: „Naravno, ako budeš htela, moći ćeš da živiš potpuno izvan javnosti. Trenutno imaš savršen izgovor za takvu odluku...“ Ruka kojom ju je grlio oko struka pomilova joj još neispupčen stomak. „...a ja bih, u stvari, više voleo da se štediš.“

Ono što je važnije, a tiče se politike... veoma bih voleo da budeš moja veza s princezom i sa... carevićem. Da se sprijateljiš s njom, ako budeš mogla; ona je veoma zatvorena žena. S druge strane, dečakovo vaspitanje je od

presudnog značaja. Ne smemo ponoviti greške Ezara Vorbare.“

„Mogu da pokušam“, uzdahnu ona. „Već vidim da će biti posao i ponašati se kao barajarski Vor.“

„Nema potrebe da se iscrpljuješ. Ne želim da ti to stvar glavobolje. Osim toga, situacija nije tako jednostavna kao što izgleda.“

„Zašto me to ne čudi? Reci.“

On zastade, birajući reči. „Kad je pokojni prestolonaslednik Serž nazvao grofa Vortalu lažnim progresivcem, to nije bilo sasvim netačno. Najbolnije uvrede uvek sadrže zrnce istine. Grof Vortal je nastojao da osnuje progresivnu partiju isključivo u najvišim klasama. Među ljudima koji nešto znače, kako bi on to rekao. Primećuješ li majušnu nedoslednost u njegovom razmišljanju?“

„Majušnu otprilike kao Hogartov kanjon, tamo kod kuće? Da.“

„Ti si Betanka, žena znamenita u galaktičkim razmerama.“

„Ma daj.“

„Tako te ovde vide. Mislim da nemaš najjasniju predstavu o tome. U stvari, tvoja popularnost meni vrlo laska.“

„Nadala sam se da sam uspela da ostanem nevidljiva. Ali ne verujem da sam baš toliko popularna posle onoga što smo vam priredili na Eskobaru.“

„Ovdašnja kultura je takva. Naš narod će gotovo sve oprostiti hrabrom vojniku. Ti u svojoj ličnosti objedinjuješ dve sukobljene strane – vojnu aristokratiju i progalački plebs. Iskreno verujem da bih preko tebe mogao pridobiti kompletnu srednju struju Fronta narodne odbrane, ako bi pristala da to odigraš za mene.“

„Blagi bože. Koliko dugo razmišljaš o tome?“

„O problemu – odavno. O tebi kao rešenju – tek od danas.“

„I šta si smislio, da budem figura na čelu nekakve ustavotvorne stranke?“

„Ne, ne. To je jedna od stvari za koje ću se zavetovati da ću ih sprečavati. Ne bi bilo u duhu moje zakletve da predam princu Gregoru carstvo lišeno moći. Ono što želim... ono što želim jeste da nađem načina da privučem najbolje ljude iz svake klase, jezičke grupe i političke stranke u carsku službu. Vori jednostavno imaju presiromašnu bazu darovitih. Hoću da civilnu vlast organizujem po uzoru na vojsku u njenom najboljem izdanju, gde se sposobnost nagrađuje bez obzira na poreklo. Ezar je pokušao da postigne nešto slično tako što je ojačao ministarstva na račun grofova, ali je to otišlo predaleko. Sad su grofovi isceđeni, a ministarstva korumpirana. Mora postojati način da se postigne ravnoteža.“

Kordelija uzdahnu. „Izgleda da ćemo se morati složiti da se ne slažemo u pogledu ustava. Mene niko nije postavio za namesnika Barajara. Upozoravam te – nastojaću da te nagovorim da se predomisliš.“

Ilijan na ovo podiže obrvu. Kordelija se umorno zavalila na sedište i počeo kroz prozor posmatrati kako barajarska prestonica Vorbar Sultana promiče oko njih. Čovek za kog se pre četiri meseca udala nije bio namesnik Barajara. Udala se za jednostavnog vojnika u penziji. U redu, muškarci se u braku promene, obično nagore, ali... u ovolikoj meri? Ovako brzo? *Ovo nije dužnost na koju sam se obavezala, gospodine.*

„Car Ezar ti je juče ukazao zaista veliko poverenje postavivši te za namesnika. To govori da nije baš takav bezobzirni pragmatičar kao što me ubeđuješ da jeste“, primeti.

„Pa, to jeste bilo ukazivanje poverenja, ali iz nužde. Promaklo ti je pravo značenje činjenice da je kapetan Negri dodeljen prinčevoj kući.“

„Izgleda da jeste. Što, postoji još neko značenje?“

„O da, veoma jasna poruka. Negri će nastaviti da obavlja svoj stari posao na čelu Carske službe bezbednosti. Neće, naravno, podnositi izveštaje četvorogodišnjem dečaku, već meni. Kapetan Ilijan će praktično biti samo njegov pomoćnik.“

Vorkosigan i Ilijan s blagom ironijom klimnuše glavom jedan drugom. „Ali nema nikakve sumnje na čijoj će Negri biti strani u slučaju da, recimo, poludim i pokušam da, pored praktične, prisvojim i zvaničnu carsku vlast. Potpuno je izvesno da je dobio tajna naređenja da me u tom slučaju ukloni.“

„A, tako? Što se mene tiče, veruj da nemam ama baš nikakvu želju da postanem carica Barajara. Ovo tek za slučaj da si se pitao.“

„Tako sam i mislio.“

Vozilo zastade pred kapijom u kamenom zidu. Četvorica stražara ih detaljno osmotriše, proveriše Ilijanove propusnice i mahnuše im da prođu. Toliki silni stražari, ovde, u domu Vorkosigana – od koga je čuvaju? Verovatno od drugih Barajaraca u ovom politički rascepanom pejzažu. Jedan tipično barajarski izraz koji je upotrebio stari grof, u prvom trenutku zabavan, sad joj se uznemirujuće vrzmio po glavi. *S ovoliko balege svuda unaokolo, mora da negde u blizini pase i kljuse.* Konji su na Beta koloniji bili gotovo potpuno nepoznati, ako se izuzme poneki primerak u zoološkim vrtovima. *S ovoliko stražara oko nas... ali ako ja nikome nisam neprijatelj, kako neko to može da bude meni?*

Ilijan, koji se dotle vrpeljio na sedištu, sad progovori. „Predložio bih, gospodine“, oklevajući reče Vorkosiganu, „ili, tačnije, molio, da ipak odlučite da stanujete ovde, u carskoj palati. Problemi s obezbeđenjem – moji problemi“, lako se osmehnuo, što nikako nije doprinosilo utisku koji je trebalo da ostavi, jer se zbog zaobljenih crta njegovog lica činilo da izgleda kao nekakvo štene, „lakše će se kontrolisati ako budete ovde.“

„Koji apartman si imao na umu?“, upita Vorkosigan.

„Pa, kad... Gregor preuzme presto, useliće se sa majkom u carski apartman. Tad će Karinine odaje ostati prazne.“

„Odaje princa Serža, misliš.“ Vorkosigan je imao mrk izraz lica. „Ja... mislim da ću ipak radije stanovati u domu

Vorkosigana. Moj otac u poslednje vreme sve više vremena provodi na selu, u Vorkosiganu na Jezeru, mislim da mu neće smetati da se tamo i preseli.“

„Bojim se da ne mogu podržati tu ideju, gospodine. Govorim strogo sa stanovišta bezbednosti. Kuća se nalazi u starom delu grada. Ulice su tamo pravi lavirint. Ispod tog dela vode bar tri mreže starih tunela, počevši od nekadašnje kanalizacije i transportnih sistema, a na površini ima previše visokih novih zgrada sa, ovaj, savršenim pogledom na kuću. Za najosnovnije obezbeđenje kuće biće potrebno najmanje šest kompletnih patrola.“

„Imaš li dovoljno ljudi?“

„Pa, imam.“

„Onda će to biti dom Vorkosigana.“ Vorkosigan se sažali na razočaran izraz Ilijanovog lica. „To je možda loše za bezbednost, ali je vrlo dobro za sliku u javnosti. Daće novom namesništvu dopadljiv izgled vojničke skromnosti. To bi trebalo malo da ublaži paranoju od mogućeg puča na palatu.“

Upravo su se približavali pomenutoj palati. S arhitektonskog stanovišta, dom Vorkosigana je, u poređenju s carskom palatom, izgledao mali. Razgranata krila palate dizala su se četiri sprata uvis, mestimično s kulama koje su pojačavale utisak veličine. Delovi dozidani u raznim razdobljima ukrštali su se da načine istovremeno prostrana i zaklonjena dvorišta, neka pravilnih proporcija, druga nastala prilično slučajno. Istočna fasada bila je stilski najdoslednija, napadno ukrašena kamenim ornamentima. Severna fasada bila je kudikamo nepravilnija, povezana s komplikovano projektovanim vrtovima. Zapadna strana bila je najstarija, a južna najnovija.

Vozilo se zaustavi pred dvospratnim tremom na južnoj strani i Ilijan ih provede pored stražara i uz široke kame- ne stepenice do ogromnog apartmana na drugom spratu. Peli su se polako, u korak s teškim kretanjem poručnika

Kudelke. Kudelka ih pokunjeno pogleda, pa ponovo obori glavu koncentrišući se – ili se stideo? *Zar ovo mesto nema lift?*, uzrujano pomisli Kordelija. Na drugoj strani tog lavi-rinta, u sobi s pogledom na severne vrtove, beli starac je umirao na ogromnom krevetu svojih predaka...

U prostranom hodniku na spratu, s debelim tepihom, slikama i stočićima pretrpanim kojekakvim tričarijama – umetničkim predmetima, pretpostavljala je Kordelija – zatekoše kapetana Negrija, u tihom razgovoru sa ženom sa rukama prekrštenim na grudima. Kordelija je slavnog – ili zloglasnog – zapovednika barajarske Carske službe bezbednosti prvi put sreća dan ranije, posle Vorkosiganovog istorijskog razgovora o poslu u severnom krilu palate, s uskoro pokojnim Ezarom Vorbarom. Negri je bio čovek tvrdog lica i tela, glave šiljate poput metka; već više od četrdeset godina dušom i telom je služio svog cara, prava mračna legenda zagonetnih očiju.

Sad ju je pozdravio naklonom glave i rečima: „Moja gospo“, što je zvučalo kao da je iskreno poštuje ili, tačnije, obratio joj se s istom količinom ironije kakvu je unosi o i u sve svoje druge izjave. Plavokosa žena – devojka? – budnog lica bila je odevena u civilnu haljinu. Visoka i mišićava, posmatrala je Kordeliju s jednakim zanimanjem kao ova nju.

Vorkosigan i Negri se pozdraviše telegrafski kratko kao ljudi koji su toliko dugo međusobno komunicirali da su formalnosti prerasle u neku vrstu svedene šifre. „A ovo je gospođica Drušnjakova.“ Negri je ovo predstavljanje, praćeno pokretom ruke, izvršio zarad Kordelije.

„A Drušnjakova je...?“ vedro i pomalo očajnički upita Kordelija. Činilo joj se da su svi uvek obavesteni o svemu osim nje, mada je Negri propustio da predstavi i poručnika Kudelku; Kudelka i Drušnjakova su se potajno pogledali.

„Sluškinja sam Unutrašnjih odaja, gospo.“ Drušnjakova joj klimnu glavom i malo savi kolena.

„A koga služite? Pored Unutrašnjih odaja, mislim.“

„Princezu Karin, gospo. To je samo moje formalno zvanje. Na platnom sam spisku kapetana Negrija kao telohranitelj prve klase.“ Bilo je teško odrediti koje je zvanje više ispunjava ponosom i zadovoljstvom, ali je Kordelija pretpostavljala da je ipak ovo drugo.

„Sigurna sam da ste dobri, čim vam je on dao takav rang.“

Za ove reči je dobila osmeh, i: „Hvala vam, gospo. Staram se.“

Svi za Negrijem pođoše kroz obližnja vrata u dugačku, sunčanu prostoriju žutih zidova s mnogo prozora okrenutih prema jugu. Kordelija se pitala da li je šaroliki nameštaj u sobi zbirka neprocenjivo vrednih antikviteta ili obične starudije. Nije uspela da odredi. Na drugom kraju prostorije, na kanabetu presvučenom žutom svilom, čekala ih je neka žena ozbiljno posmatrajući kako joj se svi zajedno približavaju.

Princeza udova Karin bila je mršava tridesetogodišnja žena napetog držanja, s divnom, tamnom kosom ukrašenom draguljima, u kontrastu sa sivom haljinom jednostavnog kroja. Iako jednostavan, kroj je bio savršen. Na tepihu ispred nje ležao je na stomaku četvorogodišnji dečak i nešto mrmljao igrački u obliku stegosaurusa veličine mačke, a ova mu je uzvraćala. Princeza je naredila dečaku da ustane, isključi robotsku igračku i sedne pored nje na kanabe. Poslušao je, ali je ručicama i dalje stezao igračku u krilu. Kordeliji je laknulo kad je videla da je mali princ u udobnoj odeći za igru, u skladu s njegovim godinama.

Negri protokolarnim jezikom predstavi Kordeliju princezi i princu Gregoru. Kordelija nije bila sigurna treba li da se pokloni, klekne ili salutira, i na kraju je i sama sagla glavu kao Drušnjakova. Gregor ju je ozbiljno i sumnjičavo posmatrao, pa ona pokuša da mu se uverljivo osmehne.

Vorkosigan se spusti na koleno pred dečakom – samo je Kordelija primetila da je Aral pri tom progutao knedlu – i reče: „Znaš li ko sam ja, prinče Gregore?“

Gregor se malo pribi uz majku i pogleda je. Ona mu klimnu glavom. „Lord Aral Vorkosigan“, reče Gregor tankim glasićem.

Vorkosigan progovori blažim tonom, opustivši šake, nastojeći da umeri uobičajenu energičnost. „Tvoj deda je zatražio od mene da budem namesnik. Da li ti je neko objasnio šta to znači?“

Gregor nemo odmahnu glavom; Vorkosigan s podignutom obrvom pogleda prema Negriju. Izraz Negrijevog lica ostade nepromenjen.

„To znači da ću obavljati posao tvog dede dok ti ne porasteš dovoljno da ga preuzmeš, znači sledećih šesnaest godina, dok ne napuniš dvadeset. Staraću se o tebi i tvojoj majci umesto tvog dede i brinuću se da stekneš obrazovanje i obučiš se da budeš jednako dobar kao tvoj deda. Da vladaš kako valja.“

Zna li to dete uopšte šta znači vladati? Kordelija prime ti da je Vorkosigan pazio da ne kaže „*umesto tvog oca*“. Uopšte, pazio je da nijednom ne pomene princa Serža. Činilo se da je Serž uveliko na putu da nestane iz istorije Barajara, kao da je dezintegrisan u orbitalnoj bici.

„Tvoj zadatak, zasada“, nastavi Vorkosigan, „jeste da vredno učiš i da slušaš majku. Možeš li to?“

Gregor proguta knedlu i klimnu.

„Mislim da ćeš se sasvim lepo snaći.“ Vorkosigan mu muški klimnu glavom, na isti način kao što je pozdravljao svoje štabne oficire, i uspravi se.

A ja verujem da ćeš se i ti sasvim lepo snaći, Arale, pomisli Kordelija.

„Dok ste još ovde, gospodine“, poče Negri, pošto je nekoliko trenutaka sačekao da bude siguran da nikome neće upasti u reč, „voleo bih da siđete sa mnom do Operacija. Hteo bih da vam pokažem dva ili tri izveštaja. Čini mi se da poslednji, od Darkoja, ukazuje na to da je grof Vorlakaj bio mrtav i pre nego što je njegova palata izgorela, što baca novo svetlo – ili senku – na taj slučaj. Imamo, takođe,

problem s rekonstrukcijom Ministarstva političkog obrazovanja...“

„Pre će biti s rasturanjem“, promrmlja Vorkosigan.

„Može biti. I, kao i uvek, najnovija sabotaža na Komaru...“

„Jasno mi je. Hajdemo. Ah, Kordelija...“

„Možda bi gospa Vorkosigan još malo ostala u poseti“, spremno promrmlja princeza Karin, s jedva приметnim prizvukom ironije.

Vorkosigan je zahvalno pogleda. „Hvala vam, gospo.“

Kad su muškarci napustili prostoriju, princeza pređe prstom preko usana, malo opuštenija. „Lepo. Nadala sam se da ćemo malo ostati nasamo.“ Lice joj ožive i ona se zagleda u Kordeliju. Na njen nemi gest, dečak skliznu s kanabeta i vrati se igri, povremeno bacajući poglede prema njima.

Drušnjakova je podignutih veđa gledala prema vratima. „Šta je s onim poručnikom?“, upita Kordeliju.

„Poručnik Kudelka je pogođen hicem iz neuroudarača“, uzdržano reče Kordelija, nesigurna da li neobičan ton devojčinog glasa krije neku vrstu negodovanja. „Pre godinu dana, dok je služio na *Generalu Vorkraftu* pod Aralovom komandom. Izgleda da izvršena neuronska rekonstrukcija nije bila sasvim po galaktičkim standardima.“ Odmah zatim učuta, uplašivši se da će izgledati kao da kritikuje svoju domaćicu, iako princeza Karin nije mogla biti odgovorna za sumnjiv kvalitet medicinske prakse na Barajarju.

„Oh, to se, znači, nije dogodilo u ratu za Eskobar?“, reče Drušnjakova.

„To, u stvari, na neki čudan način, jeste bio početak rata na Eskobaru, mada mi se čini da biste vi to nazvali prijateljskom vatrom.“ Kakav blesav oksimoron.

„Gospa Vorkosigan – ili, bolje rečeno, kapetan Najsmi – i sama je bila tamo“, primeti princeza Karin. „Treba joj verovati.“

Kordelija nije umela da odgonetne izraz njenog lica. Koliko li je princeza bila upućena u Negrijeve izveštaje?

„Kakva šteta! Imam utisak da je bio sportski tip“, reče telohraniteljka.

„Bio je.“ Kordelija se ovaj put toplije osmehnu devojci. „Po mom mišljenju, neuroudarači su prljavo oružje.“ Odсутno se počesala po neosetljivom mestu na boku, oprljenom samo oblakom udarnog zraka, koji, srećom, nije prodro u potkožno tkivo i oštetiо rad mišićа. Trebalo je da ode da joj se postaraju za to pre nego što je pošla od kuće.

„Sedite, gospo Vorkosigan.“ Princeza Karin potapša sedište kanabeta pored sebe, koje je maločas napustio budući car. „Dru, hoćeš li, molim te, da odvedeš Gregora da ruča?“

Drušnjakova s razumevanjem klimnu glavom kao da je pročitala neko šifrovano značenje ovog jednostavnog zah-teva; uze dečaka za ruku i zajedno napustiše sobu. Njegov detinji glas doplovi do njih: „Druši, mogu li da dobijem krempitu? I jednu za Stegija?“

Kordelija oprezno sede, razmišljajući o Negrijevим izveštajima i pogrešnim informacijama o nedavnoj neuspe-loj invaziji na Eskobar koje su bile servirane Barajaru. Eskobar, dobar sused i saveznik Beta kolonije... Oružje koje je uništilo princa-naslednika Serža i njegov brod nad Esko-barom hrabro je prokrijumčarila kroz barajarsku blokadu izvesna Kordelija Najsmiт, kapetan betanskih Ekspedicio-nih snaga. Bile su to jasne i svima dostupne činjenice, zbog kojih nije bila dužna da se izvinjava. Onaj neobelodanjeni deo priče, međutim, koji se odvijao iza kulisa barajarske vi-soke komande, bio je kudikamo... eksplozivniji. Kordelija je zaključila da ga ta reč najbolje opisuje. Bio je opasan kao nepropisno čuvan toksični otpad.

Na Kordelijino zaprepašćenje, princeza Karin se nagnu prema njoj, uze je za desnu šaku, prinese je usnama i vatre-no je poljubi.

„Zarekla sam se“, reče stegnutim glasom, „da ću polju-biti ruku koja je ubila Džesa Vorutjera. Hvala vam.“ Rekla je to strasnim i iskrenim tonom na ivici suza, a s lica joj se

čitala zahvalnost. Sledećeg trenutka se uspravi, ponovo uzdržana i klimnu glavom. „Još jednom vam hvala. Bog vas blagoslovio.“

„Uh...“ Kordelija zburjeno protrlja poljubljeno mesto. „Ovaj... ja... ta čast pripada drugome, gospo. Bila sam pri-sutna kad su admiralu Vorutjeru prerezali grkljan, ali je to učinila tuđa ruka.“

Karin stisnu šake u krilu, a oči joj sinuše. „Onda to *je-ste* bio lord Vorkosigan!“

„Ne!“, Kordelija u očajanju stisnu usne. „Negri je tre-balo da vam pokaže pravi izveštaj. Bio je to narednik Bo-tari. Tom prilikom mi je spasio život.“

„Botari?“, Karin zaprepašćeno ispravi leđa. „Botari ču-dovište, Vorutjerov ludi izvršilac?“

„Ne smeta mi što me optužuju za to umesto njega, gospo, jer bi ga osudili i pogubili zbog ubistva i pobune da se sa-znalo za to, a ovako je bio pošteđen. Ali... ne želim da pre-otmem njegove zasluge. Ako želite, preneću mu vašu zahvalnost, ali nisam sigurna da pamti šta se dogodilo. Po-sle rata, pre nego što su ga otpustili iz službe, podvrgli su ga drakonskoj psihoterapiji – to jest, onome što vi Barajar-ci nazivate terapijom – i što je otprilike na istom nivou kao i vaša neurohirurgija, a čini mi se da ni pre toga nije bio sasvim... ovaj, pri sebi.“

„Ne“, reče Karin. „Nije. Mislila sam da je odan Voru-tjeru.“

„Izabrao je... izabrao je da ne bude. Mislim da je to naj-hrabrije delo koje sam ikad videla. Smoći snage da se iz tog gliba zla i bezumlja posegne za...“ Kordelija začuta, jer nije mogla da izgovori „za iskupljenjem“, a onda upita: „Sma-trate li da je admiral Vorutjer, ovaj, iskvario princa Serža?“ Kad su već počele s raščišćavanjem računa... *Princa Serža više niko ne pominje. Hteo je krvavom prečicom da stigne do pre-stola, a sad je... jednostavno izbrisan.*

„Džes Vorutjer je...“ Karin izvi sklopljene šake, „...u Seržu pronašao istomišljenika, raspoloženog saučesnika u

svojim izopačenim zabavama. Ne znam, možda... možda Vorutjer nije bio jedini krivac.“

Kordelija je osećala da je odgovor bio iskren. Karin tiho dodade. „Kada sam ostala u drugom stanju, Ezar me je štitio od Serža. Poslednjih godinu dana, pre nego što je poginuo na Eskobaru, gotovo da ga nisam ni videla.“

Možda ni sama više ne bi trebalo da pominjem princa Serža. „Ezar je bio moćan zaštitnik. Nadam se da će i Aral biti takav“, reče Kordelija. Da li bi već trebalo da govori o Ezaru u prošlom vremenu? Činilo joj se da svi to rade.

Karin se iznenada uspravi, kao da je u mislima bila nekud odlutala. „Da vas poslužim čajem, gospo Vorkosigan?“ Osmehnu se. Dodirnu komunikator skriven u igli ukrašenoj draguljima na ramenu haljine i nekome dade uputstva. Činilo se da je nezvanični deo razgovora bio završen. Kapetan Najsmiit će sada morati da na protokolarni način popije čaj s princezom kao gospa Vorkosigan.

Gregor i telohraniteljka pojavili su se u trenutku kad je possluga donela krempite, i Gregor je uspešno obrlatio dame za još jedan kolač. Karin je kod trećeg postala nepopustljiva. Izgledalo je da je sin princa Serža sasvim normalan dečak, iako je bio pomalo stidljiv pred nepoznatim ljudima. Kordelija je s velikim interesovanjem posmatrala njegov odnos s Karin. Majčinstvo. S obzirom da toliko žena ima decu, biće da je lakše nego što izgleda.

„Da li vam se dopada vaš novi dom, gospo Vorkosigan?“ upita je princeza, nastojeći da vodi ljubazan i neobavezan razgovor. Časkanje uz čaj. Vreme za otvorenost je prošlo – sad ih je slušalo dete.

Kordelija razmisli o tome. „Seosko imanje, južno od Vorkosigana na Jezeru, zaista je prelepo. Ono divno jezero... veće je od bilo koje vodene površine na Beta koloniji, a Aral ga gotovo ne primećuje. Vaša planeta je čudesna.“ *Vaša planeta? Zar nije i moja?* U testu slobodnih asocijacija, Kordelija je pojam „dom“ i dalje povezivala s Beta koloni-

jom, ali bi i pored toga radosno provela večnost tamo pored jezera, u Vorkosiganovom naručju.

„Što se tiče prestonice... pa, svakako je živopisnija od svega što imamo kod ku... na Beta koloniji. Mada mi se čini“, stidljivo se zakikota, „da ima malo više vojnika nego što je neophodno. Poslednji put kad sam bila okružena s toliko zelenih uniformi, nalazila sam se u zarobljeničkom logoru.“

„Da li i dalje razmišljate o nama kao o neprijateljima?“ radoznalo upita princeza.

„Oh... još pre kraja rata sam prestala da o vama razmišljam kao o neprijateljima; posmatram vas kao žrtve, slepe za mnogo stvari.“

„Sjajno zapažate, gospo Vorkosigan.“ Princeza otpi gutljaj čaja, smešeći se u šoljicu. Kordelija zatrepta.

„Dom Vorkosigana zaista podseća na kasarnu kad je grof Pjotr kod kuće“, primeti Kordelija. „Gde god se okrenete, vidite ljude u livrejama. Mislim da sam dosad videla nekoliko sluškinja, na trenutak i u prolazu, ali još nijednu nisam lično srela. Baš kao u barajarskoj vojsci. Moja služba na Beti bila je sasvim drugačija.“

„Mešovite jedinice“, reče Drušnjakova. Da li joj je to u pogledu zaiskrila zavist? „Muškarci i žene u istom stroju.“

„Odabir se vrši na osnovu testova sposobnosti“, potvrdi Kordelija. „Isključivo. Naravno, fizički zahtevnije dužnosti poveravaju se muškarcima, ali u tome nema one opsesivne krutosti koja vlada ovde.“

„Poštovanje“, uzdahnu Drušnjakova.

„Pa, ako ljudi rizikuju život za svoju zemlju, trebalo bi da zaslužuju poštovanje“, odgovori Kordelija. „Mislim da mi nedostaju... moje drugarice oficiri. Sve su veoma pametne, potkovane tehničkim obrazovanjem podjednako koliko i moji prijatelji kod kuće.“ Opet taj nezgodan izraz, „kod kuće“. „Pored toliko sposobnih muškaraca, sigurna sam da ovde ima i sposobnih žena. Gde li se kriju?“ Kordelija iznenada umuknu jer joj je odjednom sinulo da bi Karin nje-

nu primedbu mogla shvatiti kao uvredu. Da je dodala *po-red ovdje prisutnih*, samo bi se još dublje ukopala.

Ali Karin ničim nije pokazala da je to tako shvatila, i Kordeliju je daljeg društvenog blamiranja ubrzo poštedeo Aralov i Ilijanov dolazak. Razmenivši ljubazne pozdrave na rastanku, pođoše nazad u dom Vorkosigana.

Kapetan Ilijan im je iste večeri svratio u posetu, vodeći sa sobom Drušnjakovu. Nosila je veliku torbu i radoznalo se osvrerala oko sebe.

„Kapetan Negri je gospođicu Drušnjakovu dodelio namesnikovoj supruzi kao ličnu pratilju i telohranitelja“, kratko je objasnio Ilijan. Aral je na to s odobravanjem klimnuo glavom.

Nešto kasnije, Drušnjakova predade Kordeliji zapečaćenu poruku na debeloj hartiji krem boje. Začudeno nabranih obrva, Kordelija je otvori. Rukopis je bio sitan i uredan, a potpis čitak i bez ukrasa.

S najboljim željama, pisalo je. *Sigurna sam da će vam odano služiti. Karin.*

DRUGO POGLAVLJE

Kad se Kordelija sledećeg jutra probudila, otkrila je da je Vorkosigan već otišao i da je očekuje prvi dan na Barajaru bez njegove podrške. Odlučila je da ga posveti kupovini koja joj je pala na pamet prethodne večeri dok je gledala Kudelku kako se s mukom penje spiralnim stepeništem. Pretpostavljala je da bi joj Drušnjakova mogla biti savršen vodič u onome što je naumila.

Obukla se i pošla u lov na svoju telohraniteljku. Nije je bilo teško pronaći: Drušnjakova je sedela u hodniku, ispred vrata Kordelijine spavaće sobe, i spremno je skočila u stav mirno čim se ona pojavila. Ta devojka bi stvarno trebalo da nosi uniformu, pomislila je. U toj haljini, onako visoka i mišićava, izgledala je glomazno. Kordelija se pitala da li kao namesnikinja ima pravo na svoju livreju i, tokom doručka, zabavljala se zamišljajući takvu u kojoj bi njena valkira* skladno izgledala.

„Znate li da ste prva žena telohranitelj koju sam upoznala na Barajaru“, reče joj dok je doručkovala jaje, kafu i neku lokalnu vrstu žitarica kuvanih s puterom na pari, koja je na tom svetu očigledno bila deo tradicionalnog doručka. „Kako ste zalutali u tu struku?“

* Valkire (nem. Walküren) – u nordijskoj mitologiji i pesništvu: božanske device koje odlučuju koji će ratnici poginuti i koji će otići u raj, Valhalu, gde ih one dvore i služe pićem bogova. (Prim. prev.)